

Το κίνημα στο Γουδί (1909)

Α. Τα αίτια του Κινήματος στο Γουδί (1909)

1. Οικονομικά αίτια

- 1893: κήρυξη πτώχευσης
- 1898: επιβολή Διεθνούς Οικονομικού Ελέγχου
- Αρχές 20^{ου} αι. : **η διεθνής οικονομική ύφεση** κάνει δύσκολη τη διάθεση των ελληνικών προϊόντων στις ξένες αγορές και περιορίζει τα εμβάσματα των Ελλήνων μεταναστών από την Αμερική και την Αίγυπτο

2. Εθνικά αίτια

- Αδυναμία της πολιτικής ηγεσίας να διαχειριστεί αποτελεσματικά τις εθνικές διεκδικήσεις, με αποτέλεσμα άλλοτε να οδηγείται η χώρα σε ήττες (1897) και άλλοτε να κατηγορείται ότι παρέμεινε αδρανής μπροστά στις εξελίξεις
- Αίσθημα ντροπής εξαιτίας της ταπεινωτικής ήττας στον πόλεμο του 1897

3. Πολιτικά- πολιτειακά αίτια

- Πολιτική αστάθεια, σύντομη θητεία κυβερνήσεων οι οποίες φαίνονται ανίκανες να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα.
- Διάχυτη δυσαρέσκεια στην ελληνική κοινωνία
- Μείωση του κύρους των πολιτικών και της μοναρχίας η οποία κατηγορείται για συνεχείς παρεμβάσεις στις ένοπλες δυνάμεις

Το κίνημα στο Γουδί

Μάιος 1909

Ιδρύεται ο Στρατιωτικός Σύνδεσμος (οργάνωση κατώτερων αξιωματικών)

Οι αξιωματικοί αυτοί δυσφορούσαν επειδή τα Ανάκτορα προωθούσαν τους ευνοούμενους τους στο στράτευμα καθώς και για την κακή κατάσταση των ενόπλων δυνάμεων

12 Αυγούστου 1909

Η πολιτική ηγεσία προσπάθησε να συλλάβει το Σύνδεσμο αλλά απέτυχε

15 Αυγούστου 1909

Εκδήλωση κινήματος στο Γουδί (Ν. Ζορμπάς)
Η κυβέρνηση δεν διαθέτει δυνάμεις για να αντιμετωπίσει τους κινήματιες και αναγκάζεται να δεχτεί τους όρους τους

ΑΙΤΗΜΑΤΑ

α) αναδιοργάνωση των ενόπλων δυνάμεων, β) απομάκρυνση από το στράτευμα των πριγκήπων, γ) κατάργηση ευνοιοκρατίας και ανεμπόδιστη βαθμολογική εξέλιξη όλων των αξιωματικών δ) μεταρρυθμίσεις στη διοίκηση του κράτους, την οικονομία, τη δικαιοσύνη και την εκπαίδευση

- Παρά τη γενική διατύπωσή τους, τα κοινωνικά & πολιτικά αιτήματα υιοθετήθηκαν από την ελληνική κοινωνία
- Το κίνημα του 1909 προκάλεσε έκρηξη γενικότερων λαϊκών αιτημάτων κατά της «συναλλαγής» και υπέρ της «**Ανόρθωσης**» του κράτους

14 Σεπτεμβρίου 1909

Συλλαλητήριο όπου ο λαός συμπαραστέκεται στους στρατιωτικούς

Αμέσως μετά την εκδήλωση του κινήματος, ο Σύνδεσμος δοκιμάζει να υλοποιήσει τα παραπάνω μέσω τη κυβέρνησης **Μαυρομιχάλη**, που διορίστηκε από τον Γεώργιο. Ωστόσο η αμοιβαία καχυποψία δεν άφησε να προκύψει κάποιο αποτέλεσμα. Η ηγεσία του συνδέσμου καλεί στην Αθήνα τον **Ελευθέριο Βενιζέλο**

Διαβάστε το παράθεμα για το κίνημα στο Γουδί και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

«Οι συνέπειες του συγκεκριμένου πολέμου [ενν. του 1897] υπήρξαν καταλυτικές για τον ελληνικό στρατό, καθώς η κηλίδα όπως την αισθάνονταν οι αξιωματικοί και οι υπαξιωματικοί έπρεπε να σβήσει το συντομότερο δυνατό. Η αποτελμάτωση των εθνικών ζητημάτων και η αναποτελεσματικότητα του στρατιωτικού μηχανισμού ήταν σημεία πλέον ορατά, χειροπιαστά. Το 1897 ήταν ο πρώτος επίσημος πόλεμος στον οποίο συμμετείχε ο ελληνικός στρατός μετά την Επανάσταση. Είχαν προηγηθεί δονκιχωτικές απόπειρες αλυτρωτικής πολιτικής με αποστολές ανδρών στην Κρήτη και στη Θεσσαλία, που απλώς προειδοποιούσαν την πολιτική ηγεσία για το εθνικό αδιέξοδο. Έτσι, αρχίζει η άσκηση κριτικής εκ μέρους των αξιωματικών, η οποία στρέφεται προς το Παλάτι και ιδίως προς τον Κωνσταντίνο, τον οποίο θεώρησαν υπεύθυνο για τη συντριβή, καθώς είχε αναλάβει την αρχιστρατηγία με αμφιλεγόμενα προσόντα. Επιπλέον, οι συζητήσεις μεταξύ των στρατιωτικών για την επίλυση των εθνικών ζητημάτων, μέσα από μια σειρά μεταρρυθμίσεις οι οποίες θα αφορούσαν όχι μόνο στο στράτευμα αλλά και στους πολιτικούς θεσμούς εν γένει, είχαν αρχίσει να πολλαπλασιάζονται. Υπενθυμίζεται ότι τον επόμενο χρόνο του πολέμου επιβλήθηκε ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος (ΔΟΕ) ως απότοκος της πτώχευσης και του οικονομικού αδιεξόδου. Θα μπορούσε κάποιος να ισχυριστεί ότι τα οικονομικά και πολιτικά ζητήματα ήταν αρμοδιότητα των πολιτικών. Ωστόσο, η κρίση πολιτικής εκπροσώπησης, ιδιαίτερα μετά τον θάνατο του Τρικούπη, δημιούργησε μεταξύ των στρατιωτικών την αίσθηση ότι οι πολιτικοί ήταν ανίκανοι να βγάλουν τη χώρα από το αδιέξοδο.»

[Δ. Μαλέσης, Ο ελληνικός στρατός την περίοδο 1881-1910 / Δομή 2006, τόμος 14^{ος} σελ. 567-569]

Μπορείτε να φανταστείτε και να περιγράψετε τα συναισθήματα των αξιωματικών και των υπαξιωματικών του ελληνικού στρατού μετά την ταπεινωτική ήττα του 1897;	
Τι είναι αυτό που συνειδητοποιούν πλέον ξεκάθαρα; Σε ποιον στρέφουν την κριτική τους; Ποιον θεωρούν υπεύθυνο για τη συντριβή και γιατί τον κατηγορούν;	
Ποιο γεγονός δυσχεραίνει ακόμα περισσότερο την ήδη δύσκολη κατάσταση;	
Ποια είναι η άποψη των στρατιωτικών για τους πολιτικούς της χώρας;	

Λαμβάνοντας υπόψη τις απαντήσεις που δώσατε και με βάση όσα έχετε διδαχθεί, αναπτύξτε σε ένα κείμενο 15-20 σειρών **τα αίτια** του κινήματος στο Γουδί το 1909.